

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Ügyszám: AJB-2304/2020
Előadó: dr. Kussinszky Anikó

Dr. Pászthy Bea Phd.
elnök

Egészségügyi Szakmai Kollégium
Gyermekpszichiátriai és Addiktológiai Tagozat

paszthy.bea@med.semmelweis-univ.hu

Tisztelt Elnök Asszony!

A kiskorú betegek kapcsolattartási jogának az egészségügyi válsághelyzetben történő érvényesülésével, érvényesíthetőségével összefüggő tájékoztatást kérő levelét köszönettel megkaptam, arra az alábbi tartalmú választ adom:

2020. március 8-tól visszavonásig az országos tisztifőorvos az egészségügyi törvény 74. §-a alapján határozatban országos látogatási tilalmat rendelt el a fekvőbeteg gyógyintézetekben a koronavírus járványra tekintettel. Fontos tisztázni, hogy mire vonatkozik pontosan az elrendelt tilalom.

- a) Koronavírus, mint fertőző betegséggel **nem érintett beteg** esetén a betegeket kell elsősorban védeni a megfertőződéstől

A látogató fogadása az egészségügyi törvény 11. §-ában szabályozott kapcsolattartáshoz való jog **egyik részjogosítványa**. A fent említett határozat¹ csupán ezt, az Eütv. 11.§ (2) bekezdésében szereplő kapcsolattartási formát tilalmazza, a kapcsolattartás további formáit és részjogosítványait nem. Ezek közül nyilvánvalóan a személyes kontaktuson alapuló kapcsolattartási formák a kiemelt jelentőségűek jelen helyzetben.

Az országos tisztifőorvos rendelkezése alapján – amint azt maga a tisztifőorvos is megállapította - a látogatási tilalom körébe az alábbiak *nem* tartoznak, ezért megengedett, azaz *nem tilos*:

- A **súlyos állapotú**, önmagát ellátni nem tudó beteg mellett tartózkodhat egy személy.
- A **kiskorú** mellett ott lehet a szülő (vagy a szülő, törvényes képviselő által kijelölt személy).
- A **szülő nő** mellett lehet egy általa választott nagykorú személy (ez a személy nem csak az apa lehet).
- A beteget felkeresheti a vallási meggyőződésének megfelelő **egyházi személy**.

¹ A Nemzeti Népegészségügyi Központ 13305-8/2020/EÜIG sz. határozata; https://www.nnk.gov.hu/attachments/article/538/SKM_224c20030819510.pdf

Amint arra a határozattal kapcsolatban a Nemzeti Népegészségügyi Központ által 2020. március 11-én kiadott közlemény² is felhívja a figyelmet, a látogatási tilalom nem érinti a betegek egyéb kapcsolattartási jogait, azonban **az ebbe a körbe tartozó személyes kapcsolattartás esetén a szolgáltató köteles megtenni mindazokat az intézkedéseket, amelyek a fertőződések veszélyét a lehető leghatékonyabban csökkentik.** Az érintett személyek kötelesek a szolgáltató ennek érdekében tett intézkedéseivel együttműködni.

- b) Koronavírus, mint fertőző betegséggel **érintett beteg** esetén a vele érintkező személyek védendőek a megfertőződéstől

Fentiekől eltérő helyzetet eredményez, ha a fertőző beteg (ideértve a fertőző betegségre gyanús személyt is) betegjogainak érvényesüléséről van szó.

A fertőzőképesség tartamára a betegséget észlelő orvos a fertőző beteg elkülönítése iránt intézkedik, amely történhet a fertőző betegségben szenvedő személy otthonában, tartózkodási helyén vagy fekvőbeteg-gyógyintézet fertőző osztályán, illetve kijelölt gyógyintézetben is, a beteg állapotának és személyes körülményeinek függvényében.³

Fekvőbeteg-gyógyintézeti elkülönítés esetén a fertőző beteg intézeten belüli szabad mozgása, valamint kapcsolattartási joga korlátozható.⁴ Így ebben az esetben korlátozás alá eshet a súlyos állapotú beteg, a kiskorú, a szülő nő mellett tartózkodás joga, illetőleg az egyházi személy bejutása is korlátozható.

A kapcsolattartás jogával összefüggő, a fertőzés veszélyének hatékony csökkentésével kapcsolatos **részletes, helyi szabályokat** az intézkedéssel érintett intézmények **házirendje** határozza meg az országos tisztifőorvos közleménye szerint, tekintettel arra, hogy az Eütv. 11. § (1) bekezdése szerint a kapcsolattartás jogának érvényesülésével összefüggő részletes szabályokat – (általános jogrend esetén) e jogok tartalmának korlátozása nélkül - a fekvőbeteg-gyógyintézet házirendje határozza meg.

Egészségügyi válsághelyzet idején az Eütv. 229. § (1) bekezdése alapján a **betegjogok csak akkor és kizárólag olyan mértékben gyakorolhatók, amikor és amennyiben nem veszélyeztetik az egészségügyi válsághelyzet felszámolásának eredményességét.**

Az Alaptörvény 54. cikkének (1) bekezdése alapján **az élethez és emberi méltósághoz való jog** (ebből vezethetőek le a betegjogok is) **gyakorlása még veszélyhelyzet esetén sem függeszthető fel, és nem korlátozható a szükséges és arányos mértéken túl.** Az Alaptörvény alapjogok korlátozására vonatkozó I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a **feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával** korlátozható.

A házirend megalkotásakor⁵ tehát úgy kell meghatározni a kapcsolattartás jogával összefüggő helyi rendelkezéseket a különleges jogrend bevezetésével egyidejűleg, hogy az egészségügyi válsághelyzet felszámolásának eredményessége és a kapcsolattartás jogának érvényesülése között olyan egyensúly jöjjön létre, mely a szükségesség és arányosság alapjogi elvét is figyelembe veszi.

² <https://www.nnk.gov.hu/index.php/nnk-kozlemenyek/538-kozlemeny-az-orszagos-latogatasi-tilalommal-kapcsolatosan>

³ Eütv. 63. §

⁴ Eütv. 64. § (2) bek.

⁵ az Eütv. 56. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a kötelező járványügyi intézkedést foganatosító egészségügyi szolgáltató a betegek jogait az Eütv.-ben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az érintett személyeknek kötelességük a **fertőzés terjedésének megakadályozása** érdekében hozott intézkedésekkel **együtműködni**, így pl. a kézfertőtlenítés vagy a védőruha viselése és a szükségesség és arányosság szempontrendszerének megfelelő korlátozás tiszteletben tartása nem megkerülhető.

Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata, valamint az Alaptörvény rendelkezése alapján tudományos igazságok kérdésében dönteni, kutatások tudományos értékét megállapítani kizárólag a tudomány művelői jogosultak,⁶ ugyanakkor **a tudományos álláspont nem változhat intézményenként.**

Fentiekre tekintettel az intézmények vezetőinek a házirendjükben meghatározott részletes helyi szabályok kialakítása során **tartózkodniuk kell** az országos tisztifőorvos által elrendelt látogatási tilalomra hivatkozással a kapcsolattartás egyéb formáinak **szükségtelen és /vagy aránytalan korlátozásától.**

A részletes **helyi szabályoknak mindenkor a bizonyítékokon alapuló orvoslás elvén kell nyugodniuk** és megalkotásukkor azokat az azonos szakmák szerinti ellátások tekintetében mihamarabb **egyeztetni kell** az egyes fekvőbetegellátók között, ezzel is erősítve a közbizalmat a meghozott intézkedések iránt, így növelve azok elfogadottságát, elősegítve a mindannyiunk érdekét szolgáló önkéntes jogkövetést valamennyi egészségügyi ellátás során.

Bízom abban, hogy segíteni tudtam Professzor Asszonynak a jelenlegi helyzet megnyugtató megoldásában.

Budapest, 2020. április 6.

Üdvözlettel,

Dr. Kozma Ákos sk.

---

⁶ Alaptörvény X. cikk (2) bek.; A 34/1994. (VI. 24.) AB határozat általános érvényű megállapítása, hogy a „tudományos igazságok kérdésében állást foglalni csak maga a tudomány lehet kompetens”. (ABH 1994, 177, 182.)